

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG

TRẦN TRỊNH LAN CHI

**HOÀN THIỆN CÔNG TÁC PHÂN TÍCH
BÁO CÁO TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP TRONG
CHO VAY TẠI NGÂN HÀNG TMCP QUÂN ĐỘI,
CHI NHÁNH ĐẮK LẮK**

Chuyên ngành: Tài chính - Ngân hàng

Mã số: 60.34.20

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN TRỊ KINH DOANH

Đà Nẵng - Năm 2014

Công trình được hoàn thành tại

ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Nguyễn Công Phương

Phản biện 1: PGS.TS Nguyễn Hoà Nhân

Phản biện 2: TS. Đinh Bảo Ngọc

Luận văn đã được bảo vệ trước Hội đồng chấm Luận văn tốt nghiệp Thạc sĩ Quản trị Kinh doanh họp tại Đại học Đà Nẵng vào ngày 02 tháng 11 năm 2014.

Có thể tìm hiểu luận văn tại:

- Trung tâm Thông tin – Học liệu, Đại học Đà Nẵng;
- Thư viện Trường Đại học Kinh tế, Đại học Đà Nẵng.

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Lĩnh vực tài chính ngân hàng đang phát triển rất mạnh cùng với nó là sự cạnh tranh vô cùng gay gắt. Thị trường đã chứng kiến sự ra đời của hàng loạt ngân hàng thương mại mới, các tổ chức tài chính mới. Các ngân hàng thực sự bước vào cuộc cạnh tranh khốc liệt, phải tự hoàn thiện, tự nâng cao về chất lượng toàn diện để có thể tồn tại và phát triển trên thị trường.

Hoạt động tín dụng vẫn là hoạt động chủ yếu của các ngân hàng thương mại. Vì vậy, việc nâng cao chất lượng tín dụng là nhân tố, là động lực cho sự tồn tại và phát triển của các ngân hàng. Điều ngày đòi hỏi các ngân hàng trong hoạt động tín dụng phải tự xây dựng cho mình một quy trình tín dụng chặt chẽ, khoa học và hiệu quả. Trong quy trình tín dụng có nhiều bước, song khâu phân tích tài chính khách hàng đặc biệt là phân tích báo cáo tài chính là khâu có nhiều rủi ro. Cũng chính vì vậy phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trở nên hết sức quan trọng, ảnh hưởng lớn đến chất lượng tín dụng của các ngân hàng. Hoàn thiện công tác phân tích báo cáo tài chính khách hàng doanh nghiệp trong cho vay được đặt ra như một yêu cầu cấp thiết đối với ngân hàng thương mại.

Ngân hàng TMCP Quân Đội - Chi nhánh Đak Lak cũng như các ngân hàng thương mại khác luôn nhận thức rõ điều đó và trong những năm qua luôn hướng đến nâng cao chất lượng công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp. Song bên cạnh đó không thể tránh khỏi những vấn đề còn tồn tại về nâng cao hiệu quả công tác phân tích tài chính doanh nghiệp.

Xuất phát từ tính cấp thiết và tầm quan trọng của hoạt động phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay, tôi đã chọn

nghiên cứu đề tài: ***“Hoàn thiện công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay tại Ngân hàng TMCP Quân Đội - Chi nhánh Đak Lak”***.

2. Mục tiêu nghiên cứu

Nghiên cứu nhằm đạt được ba mục tiêu sau:

Hệ thống hóa những cơ sở lý luận về công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay tại ngân hàng thương mại.

Phân tích đánh giá thực trạng công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay tại Ngân hàng TMCP Quân Đội - Chi nhánh Đak Lak.

Đề xuất các giải pháp hoàn thiện công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay tại Ngân hàng TMCP Quân đội - CN Đăk Lăk.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của đề tài là công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay tại Ngân hàng TMCP Quân đội - CN Đăk Lăk.

Phạm vi nghiên cứu: Đề tài tập trung phân tích, đánh giá và gợi ý về công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay tại Ngân hàng TMCP Quân đội – Chi nhánh Đăk Lăk giai đoạn 2010-2013. Số liệu nghiên cứu từ năm 2010 đến năm 2013.

4. Phương pháp nghiên cứu

Luận văn sử dụng cách tiếp cận nghiên cứu thực tế. Các phương pháp mô tả, giải thích và suy diễn logic được vận dụng để trình bày đề tài.

Phương pháp mô tả, giải thích được sử dụng để tổng hợp và giải thích các nội dung có liên quan đến thực trạng công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay tại Ngân hàng. Phương

pháp suy diễn logic được áp dụng để lập luận, phân tích, so sánh giữa lý thuyết và thực trạng nhằm đưa ra giải pháp thích hợp về công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp có thể áp dụng tại Ngân hàng.

Thông tin, số liệu được thu thập phục vụ cho việc phân tích, đánh giá và minh họa nhằm làm rõ đặc điểm về thực trạng công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp tại Ngân hàng.

*** Ý nghĩa thực hiện đề tài**

Thông qua phân tích và đánh giá thực trạng công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay tại Ngân hàng, luận văn đề xuất các giải pháp hoàn thiện công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp tại Ngân hàng TMCP Quân đội – Chi nhánh Đắk Lắk nhằm nâng cao hiệu quả công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay tại Ngân hàng TMCP Quân Đội – Chi nhánh Đắk Lắk .

5. Bố cục đề tài

Ngoài phần mở đầu, mục lục, kết luận chung và danh mục tài liệu tham khảo, luận văn được kết cấu thành 3 chương:

- Chương 1: Cơ sở lý thuyết về phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay tại các ngân hàng thương mại.

- Chương 2: Thực trạng về công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay tại Ngân hàng TMCP Quân Đội – Chi nhánh Đắk Lắk.

- Chương 3: Giải pháp hoàn thiện công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay tại Ngân hàng TMCP Quân Đội – Chi nhánh Đắk Lắk.

6. Tổng quan tài liệu nghiên cứu

CHƯƠNG 1
CƠ SỞ LÝ THUYẾT VỀ PHÂN TÍCH BÁO CÁO
TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP TRONG CHO VAY TẠI
NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI

1.1. PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP TRONG CHO VAY

1.1.1. Khái niệm phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp

Phân tích tài chính doanh nghiệp đối với NHTM là một tập hợp các khái niệm, phương pháp và công cụ cho phép thu thập, xử lý các thông tin kế toán và thông tin khác nhằm đánh giá tình hình tài chính, khả năng và tiềm lực của khách hàng giúp ngân hàng đưa ra quyết định tài trợ một cách có hiệu quả.

1.1.2. Mục tiêu phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay

Đánh giá tình hình tài chính đã qua, thực hiện cân bằng tài chính, khả năng thanh toán, sinh lợi, rủi ro và dự đoán tình hình tài chính nhằm đưa ra các quyết định đúng. Đối với người cho vay, phân tích báo cáo tài chính giúp họ nhận biết được khả năng trả nợ của khách hàng.

Phân tích BCTC nhằm đánh giá tình trạng tài chính của một doanh nghiệp, đánh giá rủi ro, mức độ và chất lượng hiệu quả hoạt động của doanh nghiệp đó. Phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong ngân hàng nhằm đến các mục tiêu sau [13]:

- Phân tích báo cáo tài chính nhằm cung cấp thông tin hữu ích cho ngân hàng, những rủi ro có thể xảy ra khi quyết định cho vay hay không đối với khách hàng.

- Phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp nhằm cung cấp thông tin giúp ngân hàng đánh giá số lượng, thời gian, rủi ro của

những khoản phải thu bằng tiền lãi và gốc từ hoạt động cho vay, hạn chế rủi ro đến mức thấp nhất.

- Phân tích BCTC doanh nghiệp làm cơ sở xác định số tiền cho vay, thời gian cho vay, mức thu nợ hợp lý tạo điều kiện cho doanh nghiệp hoạt động có hiệu quả.

- Phân tích BCTC doanh nghiệp phải cung cấp thông tin về các nguồn lực kinh tế của khách hàng, nghĩa vụ của khách hàng đối với các nguồn lực này và các tác động của những nghiệp vụ kinh tế, những sự kiện và những tình huống làm thay đổi các nguồn lực của khách hàng.

- Phân tích BCTC cung cấp cho ngân hàng những thông tin nhằm đánh giá khả năng và tính chắc chắn của dòng tiền ra vào.

- Phân tích BCTC cung cấp những thông tin về nguồn vốn chủ sở hữu, các khoản nợ, kết quả hoạt động kinh doanh, biến động nguồn vốn, đánh giá hiệu quả sử dụng tài sản của doanh nghiệp.

Ngân hàng tiến hành phân tích BCTC trước, trong và sau quá trình cho vay nhằm đánh giá những điểm mạnh, điểm yếu về tình hình tài chính và hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp. Qua đó, đánh giá tổng quát hoạt động của doanh nghiệp, dự báo những bất ổn trong hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp.

Như vậy, công tác phân tích BCTC sẽ được cán bộ tín dụng của ngân hàng tiến hành một cách chi tiết, thống nhất, khoa học nhằm hạn chế, phòng ngừa rủi ro và nâng cao chất lượng tín dụng.

1.2. QUY TRÌNH PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP TRONG HOẠT ĐỘNG CHO VAY TẠI NHTM

1.2.1. Thu thập và thẩm định báo cáo tài chính khách hàng

Ở phía doanh nghiệp, các BCTC mà doanh nghiệp cung cấp cho ngân hàng được xem là các báo cáo do bộ phận kế toán tài chính

của doanh nghiệp lập nhằm cung cấp thông tin đầy đủ cho bên ngoài. Vì thế các BCTC này đã được soạn thảo riêng và có khác biệt so với mục tiêu soạn thảo BCTC phục vụ cho nội bộ doanh nghiệp. Chính vì vậy mà mức độ tin cậy về số liệu của các BCTC do doanh nghiệp cung cấp chưa được đảm bảo. Cho nên, ngân hàng cần phải thẩm định lại mức độ tin cậy của các BCTC là việc hết sức cần thiết.

- a) Thu thập thông tin để phân tích*
- b) Chọn loại báo cáo để thẩm định và sử dụng trong phân tích*
- c) Kiểm tra tính tuân thủ của báo cáo tài chính*
- d) Kiểm tra tính trung thực của báo cáo tài chính*

1.2.2. Nội dung phân tích báo cáo tài chính khách hàng

Công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp của ngân hàng được thực hiện thông qua việc phân tích và đánh giá các nội dung sau:

a) Phân tích khái quát báo cáo tài chính doanh nghiệp

a1) Phân tích bảng cân đối kế toán

i) Xem xét sự biến động của tổng tài sản cũng như từng loại tài sản thông qua việc so sánh giữa số cuối kỳ và số đầu kỳ cả về số tuyệt đối lẫn số tương đối.

ii) Xem xét sự hợp lý của cơ cấu vốn bằng việc xác định tỷ trọng của từng loại tài sản trong tổng tài sản của doanh nghiệp.

iii) Phân tích cơ cấu và sự biến động nguồn vốn

iv) Đánh giá tình hình sử dụng vốn trong năm

a2) Phân tích vốn luân chuyển

Nhằm đánh giá doanh nghiệp có đủ khả năng thanh toán các khoản nợ ngắn hạn hay không, tài sản cố định của doanh nghiệp có được tài trợ một cách vững chắc bằng nguồn vốn dài hạn hay không?

a3) Phân tích khái quát báo cáo kết quả hoạt động kinh doanh

Báo cáo kết quả kinh doanh là báo cáo tài chính tổng hợp phản ánh kết quả hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp, tình hình tài chính của doanh nghiệp trong một thời kỳ nhất định.

Việc phân tích kết quả hoạt động kinh doanh còn được dựa trên phương pháp phân tích các chỉ tiêu tài chính cụ thể trong nhóm chỉ tiêu hoạt động và nhóm chỉ tiêu sinh lời.

a4) Phân tích báo cáo lưu chuyển tiền tệ

Kết cấu của BCLCTT gồm 3 phần [6]:

- Lưu chuyển tiền tệ trong hoạt động sản xuất kinh doanh
- Lưu chuyển tiền tệ từ hoạt động đầu tư
- Lưu chuyển tiền tệ từ hoạt động tài chính

b) Phân tích các chỉ tiêu tài chính cơ bản

Khi doanh nghiệp vay vốn, điều mà ngân hàng quan tâm nhất là khả năng thanh toán, trả nợ của doanh nghiệp vay vốn. Vì vậy, các tỷ lệ tài chính chủ yếu thường được phân tích bao gồm [6]:

Nhóm chỉ tiêu về khả năng thanh toán;

Nhóm chỉ tiêu về cấu trúc nguồn vốn;

Nhóm chỉ tiêu về khả năng hoạt động;

Nhóm chỉ tiêu về khả năng tăng trưởng;

Nhóm chỉ tiêu về khả năng sinh lời;

Nhóm chỉ tiêu đánh giá dòng tiền.

Mỗi nhóm bao gồm nhiều chỉ tiêu và trong từng trường hợp các chỉ tiêu được lựa chọn sẽ phụ thuộc vào bản chất, quy mô của hoạt động phân tích.

1.2.3. Báo cáo đánh giá năng lực tài chính doanh nghiệp thông qua phân tích báo cáo tài chính

Báo cáo đánh giá năng lực tài chính doanh nghiệp được trình bày theo trình tự sau:

Tổng hợp các chỉ tiêu phân tích;

So sánh với các chỉ số trung bình ngành;

Đưa ra đánh giá về tình trạng tài chính và hiệu quả hoạt động hiện tại, dự đoán trong tương lai.

Sau khi hoàn thành công việc thẩm định và phân tích báo cáo tài chính khách hàng, cán bộ tín dụng lập báo cáo thẩm định, phân tích hoàn chỉnh đưa ra các ý kiến rồi trình Lãnh đạo ngân hàng phê duyệt.

Báo cáo đánh giá năng lực tài chính khách hàng bao gồm các nội dung cơ bản như sau: kết luận báo cáo tài chính của doanh nghiệp có trung thực và hợp lý hay không? Đánh giá sự biến động của tài sản và sự hợp lý của cơ cấu vốn đối với hoạt động của DN; Đánh giá khái quát khả năng tự tài trợ, mức độ tự chủ về mặt tài chính của DN; ... Phối hợp đánh giá các chỉ tiêu tài chính để đưa ra những kết luận chính xác về tình hình tài chính DN. Từ đó đưa ra được những nhận xét tổng hợp nhất về tình hình tài chính nói chung của DN.

Như vậy, kết quả phân tích và thẩm định báo cáo tài chính doanh nghiệp cộng với các thông tin khác, chính sách tín dụng, mục tiêu của ngân hàng,... là cơ sở để ngân hàng quyết định cho vay hay không đối với doanh nghiệp.

1.3. CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN CÔNG TÁC PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP TRONG CHO VAY TẠI NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI

1.3.1. Các nhân tố thuộc về khách hàng

Các nhân tố thuộc về khách hàng có thể xuất phát từ khách quan hoặc chủ quan của doanh nghiệp, chủ yếu như sau [13]:

Sự trung thực của báo cáo tài chính trong hồ sơ vay vốn.

Chính sách bảo mật thông tin của doanh nghiệp.

Các doanh nghiệp vay vốn là các loại hình doanh nghiệp khác nhau

Thời hạn các khoản vay mà doanh nghiệp đề nghị.

Hình thức đảm bảo khoản vay.

1.3.2. Các nhân tố thuộc về ngân hàng

Có những nhân tố xuất phát từ phía doanh nghiệp, có những nhân tố xuất phát từ phía ngân hàng và cũng có những nhân tố khách quan ảnh hưởng. Chính vì vậy mà khi phân tích báo cáo tài chính của doanh nghiệp trong hoạt động tín dụng của ngân hàng thương mại, ngân hàng đặc biệt phải chú ý tới nhiều nhân tố để tìm ra cách khắc phục, để đảm bảo cho công tác phân tích báo cáo tài chính đạt kết quả tốt, nhằm nâng cao chất lượng tín dụng, loại trừ rủi ro cho ngân hàng.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 1

CHƯƠNG 2

THỰC TRẠNG CÔNG TÁC PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP TRONG CHO VAY TẠI NGÂN HÀNG TMCP QUÂN ĐỘI – CHI NHÁNH ĐẮK LĂK

2.1. ĐẶC ĐIỂM HOẠT ĐỘNG CHO VAY TẠI NGÂN HÀNG TMCP QUÂN ĐỘI – CHI NHÁNH ĐẮK LĂK

2.1.1. Giới thiệu về Ngân hàng TMCP Quân Đội – Chi nhánh Đắk Lắk

2.1.2. Tình hình hoạt động kinh doanh của Ngân hàng TMCP Quân Đội – Chi nhánh Đắk Lắk

a) Tình hình huy động vốn

Nguồn vốn luôn luôn là cơ sở cho mọi hoạt động kinh doanh, nó không những quyết định tới quy mô hoạt động của ngân hàng nói chung mà còn ảnh hưởng đến quy mô của hoạt động tín dụng.

Bảng 2.1: Tình hình huy động vốn năm 2010 – 2013*Đơn vị: tỷ đồng*

Chi tiêu \ Thời gian	2010	2011		2012		2013	
	Số tiền	Số tiền	11/10 +(-) %	Số tiền	12/11 +(-) %	Số tiền	13/12 +(-) %
Tổng nguồn huy động	109.29	95.94		214.33		253.85	
- Huy động từ TCKT	35.30	16.17	-54.1%	81.84	+406%	105.34	128%
Tỷ trọng	32.3%	16.8%		38.2%		41.5%	
- Huy động từ dân cư	73.99	79.77	+0.08%	132.49	+166%	148.50	112%
Tỷ trọng	67.7%	83.2%		61.8%		58.5%	

*(Nguồn: Báo cáo kết quả kinh doanh từ năm 2010-2013 của MB Đắk Lắk)***b) Hoạt động tín dụng**

Thực hiện định hướng tăng trưởng vững chắc, quản lý tốt, coi trọng chất lượng tín dụng, kiểm soát tốt nợ xấu. Đồng thời, tận dụng cơ hội, chuyên kinh doanh theo hướng chủ động phát triển mạnh khách hàng. Tổng dư nợ tín dụng liên tục tăng trong thời gian qua.

Bảng 2.2: Tình hình hoạt động tín dụng năm 2010 – 2013*Đơn vị: tỷ đồng*

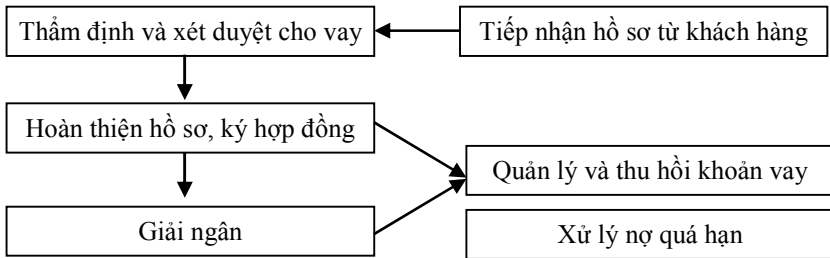
Chi tiêu \ Thời gian	2010	2011		2012		2013	
	Số tiền	Số tiền	11/10 +(-) %	Số tiền	12/11 +(-) %	Số tiền	13/12 +(-) %
Dư nợ	224.293	538.045	+140%	583.292	+8.3%	435.230	-25.3%
- Cho vay ngắn hạn	165.251	479.444	+190%	532.932	+11%	380.950	-28.5%
Tỷ trọng	73.7%	89.1%		91.4%		87.5%	
- Cho vay trung, dài hạn	59.042	58.599	-0.01%	50.360	-14%	54.280	+7.8%
Tỷ trọng	26.3%	10,9%		8.6%		12.4%	
Nợ xấu	478	6.072		8.360		12.350	

*(Nguồn: Báo cáo kết quả kinh doanh từ năm 2010-2013 của MB Đắk Lắk)***c) Kết quả hoạt động kinh doanh**

Mặc dù năm 2010 trước ảnh hưởng của cuộc khủng hoảng kinh tế, hoạt động kinh doanh của chi nhánh cũng gặp nhiều khó khăn.

Tuy nhiên với sự cố gắng hết mình của toàn thể cán bộ nhân viên chi nhánh, lợi nhuận trước thuế đạt 502,47 triệu đồng. Năm 2011, trước sự phục hồi của nền kinh tế, hoạt động kinh doanh của chi nhánh đạt kết quả cao hơn năm trước, lợi nhuận trước thuế đạt 6.718 triệu đồng tăng 6.216 triệu đồng so với năm 2010. Năm 2012, do môi trường kinh doanh không được thuận lợi nên lợi nhuận trước thuế của chi nhánh là -3.844 triệu đồng giảm 70 tỷ đồng so với năm 2008.

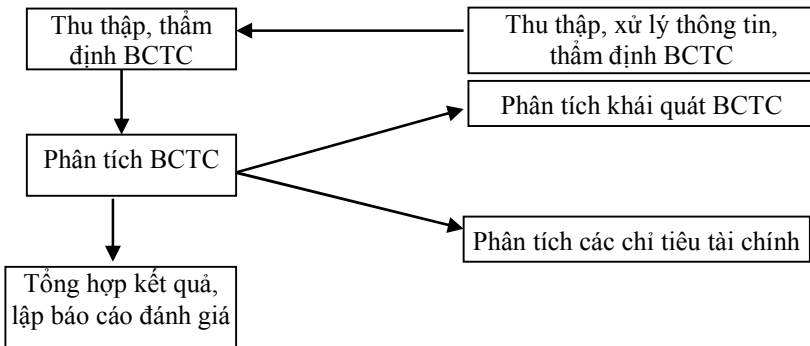
2.1.3. Quy trình cho vay tại Ngân hàng TMCP Quân Đội – Chi nhánh Đắk Lắk

Sơ đồ 2.2: Quy trình cho vay tại chi nhánh Đắk Lắk

2.2. CÔNG TÁC PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP TRONG CHO VAY TẠI MB ĐẮK LẮK

2.2.1. Quy trình phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp

Sơ đồ 2.3: Quy trình phân tích BCTC doanh nghiệp tại MB Đắk Lắk

Quy trình trên được ban hành cho toàn bộ các chi nhánh thuộc Ngân hàng TMCP Quân Đội thực hiện.

Quy trình phân tích BCTC doanh nghiệp đã được phân chia, thực hiện đầy đủ các bước trong quy trình phân tích BCTC doanh nghiệp cần có. Do đó, áp lực về thời gian khá cao. Từ đó dẫn đến tình trạng một số công đoạn trong quy trình được thực hiện sơ sài, như khâu tính toán số liệu trong báo cáo tài chính doanh nghiệp gửi lên bị bỏ qua, không thực hiện.

2.2.2. Tổ chức công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp

Công tác tổ chức phân tích báo cáo tài chính khách hàng tại MB Đak Lak được tổ chức khá chặt chẽ, các bước đều quy định trách nhiệm của từng bộ phận, đã có sự phân cấp rõ ràng trách nhiệm và nhiệm vụ mỗi phòng ban, không bị chồng chéo, mỗi bộ phận độc lập và có trách nhiệm trong từng bước. Tuy nhiên chưa có sự phân tách rõ ràng giữa việc thu thập và thẩm định tính trung thực của số liệu.

2.2.3. Thu thập, thẩm định báo cáo tài chính doanh nghiệp

a) Thu thập, xử lý thông tin

Tại MB Đak Lak công tác thu thập và xử lý thông tin được thực hiện bởi chuyên viên Quan hệ khách hàng. Ngoài ra, các chuyên viên còn thực hiện ra soát thông tin DN trên hệ thống trung tâm hệ thống tín dụng CIC. Nhìn chung, công tác thu thập và xử lý thông tin tại MB Đak Lak mới chỉ dừng ở việc khai thác thông tin từ DN, mà nguồn thông tin này không có độ tin cậy cao, dẫn đến chất lượng của nguồn thông tin phục vụ công tác phân tích BCTC giảm xuống.

b) Đánh giá mức độ tin cậy của BCTC

Công tác đánh giá mức độ tin cậy báo cáo tài chính tại MB Đak Lak được thực hiện như sau:

*Thẩm định mức độ tuân thủ báo cáo tài chính của khách hàng
Khi thẩm định tính trung thực và hợp lý báo cáo tài chính
của doanh nghiệp.*

2.2.4. Nội dung phân tích báo cáo tài chính khách hàng

a) Đánh giá khái quát báo cáo tài chính khách hàng

Căn cứ theo Cẩm nang phân tích của Ngân hàng, chuyên viên thẩm định tại MB Đak Lak thực hiện các nội dung đánh giá khái quát báo cáo tài chính khách hàng như sau:

Tìm hiểu thông tin về quy mô tài sản, khả năng quản lý tài sản của doanh nghiệp.

Thực hiện phân tích quy mô hoạt động của doanh nghiệp /cơ cấu tài sản.

Thực hiện so sánh từng loại nguồn vốn giữa số đầu kỳ và số đầu kỳ về số tuyệt đối và tương đối, so sánh tỷ trọng của từng loại nguồn vốn trong tổng số để xác định khoản mục nào chiếm tỷ trọng cao hơn.

Phân tích tình hình công nợ

Phân tích cân đối tài chính

b) Phân tích các chỉ số tài chính chủ yếu

Căn cứ theo sổ tay tín dụng của Ngân hàng TMCP Quân Đội, chuyên viên thẩm định phân tích các chỉ số tài chính được sử dụng trong phân tích báo cáo tài chính như sau:

- Phân tích về khả năng thanh toán.
- Phân tích về cấu trúc vốn
- Phân tích khả năng hoạt động
- Phân tích khả năng sinh lời
- Đánh giá dòng tiền của doanh nghiệp

2.2.5. Minh hoạ công tác phân tích BCTC Công ty TNHH Tín Nghĩa Đak Lak

a) Giới thiệu chung về doanh nghiệp

b) Tài liệu về thu thập tình hình kinh doanh và khả năng tài chính

c) Tổ chức phân tích BCTC

d) Thẩm định báo cáo tài chính

e) Nội dung phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp

Chuyên viên thẩm định tiếp nhận hồ sơ BCTC Doanh nghiệp từ chuyên viên QHKH, tiến hành phân tích khái quát tình hình tài chính và các chỉ tiêu tài chính của doanh nghiệp. Các nội dung trên được thể hiện trong báo cáo đánh giá năng lực tài chính khách hàng. Cụ thể như sau:

- Đánh giá khái quát tình hình tài chính của khách hàng
- Phân tích các chỉ tiêu tài chính

f) Báo cáo năng lực tài chính doanh nghiệp

Căn cứ vào đánh giá báo cáo tài chính và các chỉ tiêu:

+ Vốn điều lệ: 10.000.000.000, đồng

+ Số lượng nhân công: 300 người, bao gồm 15 lao động gián tiếp, 285 lao động trực tiếp.

Hệ thống Xếp hạng tín dụng nội bộ tại ngân hàng TMCP Quân Đội – chi nhánh Đak Lak xếp hạng doanh nghiệp đạt : A – Quy mô nhỏ.

• **Kết luận:** Chuyên viên thẩm định đánh giá nhìn chung tình hình tài chính của công ty không bị mất cân đối, các chỉ số tài chính của khách hàng khá tốt, tình hình tài chính lành mạnh, hoạt động kinh doanh hiệu quả.

2.3. ĐÁNH GIÁ VỀ CÔNG TÁC PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP TRONG CHO VAY TẠI MB ĐẮK LẮK

2.3.1. Những kết quả đạt được

Phân tích báo cáo tài chính tại MB Đak Lak đã được thực hiện theo một quy trình thống nhất từ khâu thẩm định độ tin cậy báo cáo tài chính của doanh nghiệp đến khâu phân tích báo cáo tài chính khách hàng, lập báo cáo phân tích báo cáo tài chính khách hàng. Mỗi bước trong quy trình đều phải dựa trên kết quả của bước trước đó và là cơ sở cho bước sau.

Công tác tổ chức phân tích báo cáo tài chính khách hàng tại MB Đak Lak được tổ chức khá chặt chẽ.

Công tác thẩm định BCTC khách hàng tại MB Đak Lak đã thực hiện tương đối đầy đủ về các nội dung: tính tuân thủ, hợp lý của BCTC theo như đúng quy trình của Hội sở đề ra cũng như theo các chuẩn mực của ngành ngân hàng.

Trong quá trình phân tích báo cáo tài chính khách hàng các yếu tố tài chính được xem xét và đề cập đến một cách tổng hợp qua các biểu mẫu đơn giản và cụ thể đã giúp cán bộ thẩm định của MB Đak Lak tiến hành thẩm định một cách nhanh chóng.

Ngân hàng TMCP Quân Đội Chi nhánh Đak Lak đã có bảng chấm điểm và xếp hạng nội bộ khách hàng nhằm đưa ra các chính sách khác nhau đối với từng đối tượng khách hàng cụ thể.

2.3.2. Những hạn chế

Do áp lực về thời gian thẩm định khá cao nên dẫn đến tình trạng việc tính toán lại các số liệu trong Báo cáo tài chính khách hàng gửi để đảm bảo tính phù hợp với thực tế bị bỏ qua, không thực hiện.

Khối lượng công việc của nhân viên tín dụng còn rất lớn, cộng thêm số các doanh nghiệp vay vốn cần phân tích BCTC ngày

càng tăng, từ đó làm giảm tính chính xác của các kết quả cuối cùng.

Bên cạnh những ưu điểm trên thì công tác thẩm định báo cáo tài chính còn có những điểm hạn chế. Cụ thể như sau:

+ Công tác thu thập thông tin tại MB Đak Lak còn yếu, chất lượng thông tin chưa đầy đủ và có độ tin cậy chưa cao.

+ Nghiệp vụ thẩm định tính trung thực của Báo cáo tài chính còn chưa đạt hiệu quả.

+ Hiện tại, khối lượng hồ sơ khách hàng ngày càng nhiều. Số lượng nhân viên không đủ đáp ứng nhu cầu của công việc dẫn đến nhiều nội dung thẩm định BCTC DN bị bỏ qua, không thực hiện.

Việc sử dụng các chỉ tiêu tài chính để phân tích cho tất cả doanh nghiệp mà chưa có chỉ tiêu cụ thể đối với từng doanh nghiệp hoạt động trong từng lĩnh vực cụ thể.

Bên cạnh đó việc đánh giá khái quát tình hình tài chính của khách hàng còn thực hiện sơ sài, chưa đáp ứng được yêu cầu.

Hiện nay, tại MB Đak Lak còn gặp khó khăn trong việc so sánh các tỷ số tài chính của doanh nghiệp với tỷ số bình quân của ngành. Đây chính là nhân tố quyết định việc đánh giá, định vị doanh nghiệp. Các chuyên viên thẩm định gặp khó khăn do thiếu hệ thống thông tin dữ liệu.

Hệ thống xếp hạng tín dụng nội bộ còn mang tính cứng nhắc vì hệ thống được xây dựng chung cho tất cả các khách hàng, không phản ánh đúng tình trạng tốt xấu thực sự của doanh nghiệp vì mỗi doanh nghiệp có đặc điểm riêng biệt.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 2

CHƯƠNG 3

HOÀN THIỆN CÔNG TÁC PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP TRONG CHO VAY TẠI NGÂN HÀNG TMCP QUÂN ĐỘI – CHI NHÁNH ĐẮK LẮK

3.1. PHƯƠNG HƯỚNG HOÀN THIỆN PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP TRONG CHO VAY TẠI MB ĐẮK LẮK

- Công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp để phục vụ hoạt động cho vay tại MB Đak Lak cần được thực hiện thường xuyên theo định kỳ.

- Nội dung và phương pháp phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay tại MB Đak Lak phải phù hợp với các chỉ tiêu về phân tích tài chính của doanh nghiệp và các chính sách quản lý tài chính hiện hành của Việt Nam nhằm đảm bảo tính khoa học, tính thực tiễn và tính pháp lý của công tác phân tích.

- Ngân hàng TMCP Quân Đội chi nhánh Đak Lak nên áp dụng thống nhất các chỉ tiêu phân tích cho các loại hình vay vốn khác nhau.

- Ngân hàng TMCP Quân Đội cần hoàn thiện công tác thẩm định, thu thập tài liệu, báo cáo tài chính để đảm bảo chất lượng thông tin đảm bảo cho công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay.

3.2. HOÀN THIỆN CÔNG TÁC TỔ CHỨC PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP TRONG CHO VAY TẠI MB ĐẮK LẮK

3.2.1. Tổ chức nhân sự phụ trách công tác phân tích tại MB Đak Lak

Qua thực tế cho thấy, việc phân tích báo cáo tài chính tại

Ngân hàng TMCP Quân Đội – Chi nhánh Đak Lak là rất cần thiết, là công cụ để ngân hàng nhận biết điểm mạnh, yếu cũng như đề ra các chiến lược kinh doanh phù hợp cho từng thời kỳ. Do đó, để đảm bảo cho việc phân tích được tiến hành một cách hiệu quả phải tổ chức phân tích thống nhất, hợp lý, khoa học là vấn đề cấp thiết. Vì vậy cần ban hành các quy định cụ thể và văn bản hướng dẫn để đưa công tác tổ chức phân tích hoạt động tốt hơn.

Con người là yếu tố quyết định sự thành bại trong quản lý vốn tín dụng nói riêng và hoạt động ngân hàng nói chung. Trước hết phải khẳng định rằng người thực hiện tất cả các giải pháp nêu trên để đảm bảo an toàn tín dụng cho ngân hàng không ai khác chính là các CBTD. Để nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ tín dụng chi nhánh cần tập trung hoàn thiện các nội dung sau:

Căn cứ vào việc kết quả khảo sát tại các vị trí công việc để lựa chọn phương án tuyển dụng từ bên ngoài phù hợp hơn hay chuyển từ bên trong nội bộ ngân hàng. Tuyển chọn cán bộ có kinh nghiệm và năng lực đúng chuyên ngành để thực hiện công tác phân tích báo cáo tài chính. Phân công công việc theo kinh nghiệm và năng lực của mỗi người.

Đối với vị trí chuyên viên quan hệ khách hàng, thẩm định tín dụng ngoài các kiến thức về chuyên môn, nghiệp vụ thì các tiêu chuẩn khác cũng đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao chất lượng công việc thẩm định, phân tích.

Thường xuyên tổ chức cho cán bộ tín dụng đào tạo bổ sung kiến thức chuyên môn, cập nhập thêm các kiến thức về thị trường, pháp luật,... Bên cạnh đó tổ chức rà soát, đánh giá, phân loại cán bộ tín dụng để có kế hoạch đào tạo kịp thời các kỹ năng cần thiết để ứng dụng trong công việc hiệu quả.

Thực hiện luân chuyển cán bộ tín dụng định kỳ để tránh các rủi ro về đạo đức từ phía cán bộ nhân viên.

Thiết lập môi trường làm việc thân thiện, cộng tác, nâng cao tính chủ động, phối hợp giữa các bộ phận, giữa các đồng nghiệp với nhau.

Tăng thời gian phân tích BCTC DN để giảm áp lực thời gian cho các chuyên viên để tránh việc các chuyên viên này thực hiện sơ sài do không đủ thời gian quy định.

3.2.2. Tổ chức phân tích trước và sau cho vay

Công tác phân tích BCTC DN không chỉ thực hiện trước khi cho vay để dự đoán khả năng trả nợ và tình hình tài chính của doanh nghiệp mà còn phải thực hiện phân tích sau khi cho vay để kiểm tra việc DN có đủ khả năng tiếp tục trả nợ và đánh giá tương lai của doanh nghiệp. Tùy thuộc vào thời gian vay vốn của khoản vay mà Ngân hàng thực hiện đánh giá phân tích sau cho vay. Phân tích sau cho vay được thực hiện như sau:

- Phân tích tình trạng tài chính và hiệu quả hoạt động theo các chỉ tiêu đánh giá như đã đề cập. Hàng kỳ, thu thập thông tin từ báo cáo tài chính doanh nghiệp đang vay vốn để đánh giá các chỉ tiêu tài chính của kỳ hiện hành, so sánh với các chỉ tiêu tài chính trước thời điểm cho vay như được trình bày ở Bảng 3.1.

Bảng 3.1: Bảng so sánh các chỉ tiêu tài chính trước và sau cho vay

Chỉ tiêu tài chính	Trước thời điểm cho vay	Kỳ hiện hành	Biến động
1.Cấu trúc tài sản	Số liệu trong phân tích BCTC đã đánh giá	Số liệu trong thời gian DN vay vốn	Chênh lệch giữa thời điểm trước cho vay và kỳ hiện hành
2.Cấu trúc nguồn vốn			
3.Báo cáo KQHĐKD			
4.Các chỉ tiêu tài chính cơ bản			

- Đánh giá sử dụng vốn vay có đúng mục đích hay không?

Cụ thể như sau:

Đối với vốn vay ngắn hạn: đánh giá khả năng thanh toán nhanh của DN, đồng thời kiểm tra mục đích sử dụng vốn qua chỉ tiêu:

Nhu cầu vốn = Hàng tồn kho + các khoản phải thu – các khoản phải trả.

Đối với vốn vay trung dài hạn: Đánh giá lại hiệu quả sản xuất kinh doanh, phân tích cơ cấu tài sản, nguồn vốn để biết được tình hình sử dụng vốn của DN.

3.3. HOÀN THIỆN CÔNG TÁC THẨM ĐỊNH BÁO CÁO TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP TRONG CHO VAY

3.3.1. Thu thập tài liệu, xử lý số liệu

Thông tin đầy đủ và chính xác về đối tượng thẩm định, phân tích là yếu tố quan trọng hàng đầu đồng thời cũng là cơ sở quan trọng để giúp ngân hàng kiểm soát rủi ro tín dụng. Để khắc phục các rủi ro xảy ra cần thực hiện các giải pháp sau để cải thiện và nâng cao chất lượng thông tin.

Tăng cường việc tìm hiểu khách hàng ban đầu, tăng cường tiếp xúc với khách hàng. Thực tế cho thấy công tác tiếp xúc với khách hàng ban đầu khá quan trọng. Thông tin do khách hàng cung cấp thường là thông tin ít chính xác nhất do nhiều nguyên nhân khác nhau. Việc thu thập, xác minh thông tin trong giai đoạn này là cơ sở cho việc tiết kiệm thời gian, chi phí sau này trong quá trình phân tích, thẩm định. Thông qua việc xác minh ban đầu, CBTD có thể đánh giá được độ chính xác, cũng như độ tin cậy của thông tin nhận được từ khách hàng hoặc bổ sung thêm những thông tin cần quan tâm.

Việc tiếp xúc với khách hàng trong và sau khi cho vay cũng nhằm mục đích tương tự, nó cung cấp làm phong phú thêm thông tin

cho cán bộ tín dụng cũng như giúp cho cán bộ tín dụng theo dõi, đánh giá tình hình tài chính tại doanh nghiệp, phục vụ cho việc đưa ra các quyết định tín dụng kịp thời.

Thông tin thu thập được cần phải được xem xét, đánh giá bằng cách phương pháp thống kê, phân tích, so sánh cụ thể.

Thống nhất đến mọi cán bộ của chi nhánh biết được vai trò, tác dụng của các thông tin trên.

Tổ chức các lớp bồi dưỡng kỹ năng phân tích thông tin từ doanh nghiệp, thị trường. Đề xuất với phòng thẩm định tín dụng cung cấp thường xuyên đầy đủ và định kỳ hơn về những thông tin về xu hướng ngành nghề, thị trường tiêu thụ để phòng QHKH có căn cứ, cơ sở trong quá trình tiếp cận và xử lý thông tin.

Ngoài ra để chủ động hơn trong công tác thu thập thông tin:

- Chi nhánh cần tăng thiết lập các mối liên hệ với các tổ chức, dịch vụ cung cấp thông tin khác nhau như CRV (Công ty cổ phần xếp hạng tín nhiệm doanh nghiệp), C&R (Công ty thông tin tín nhiệm và xếp hạng doanh nghiệp Việt Nam) để có thể khai thác, mua tin về các doanh nghiệp khi cần thiết để đáp ứng yêu cầu thông tin liên quan đến các hợp đồng tín dụng của ngân hàng.

- Chi nhánh nên mở rộng nguồn thu thập thông tin qua kênh của Nhà nước cụ thể là cơ quan thuế. Đây là một kênh thu thập rất hữu ích và chính xác. Vì hiện nay các doanh nghiệp khi muốn vay vốn, đều làm lại báo cáo tài chính để nộp cho ngân hàng. Do đó, Ngân hàng cần tận dụng nguồn thông tin này.

3.3.2. Thẩm định số liệu trên BCTC

Cần thực hiện bổ sung các phân sau:

- Kiểm tra sự khớp đúng của từng khoản mục trên từng BCTC với nguồn số liệu (chứng từ, sổ kế toán,...) sử dụng để lập ra

khoản mục đó.

- Kiểm tra một số khoản mục chi tiết, tập trung vào việc phát hiện những dấu hiệu nghi ngờ, những số liệu bất hợp lý, đề nghị doanh nghiệp giải trình, kết hợp với xem số liệu chi tiết và kiểm tra thực tế.

- Bên cạnh đó, hiện nay có nhiều phương pháp hỗ trợ cho công tác thẩm định số liệu trên báo cáo tài chính như Z-Score, M-Score,... Trong các phương pháp này, ngân hàng nên sử dụng phương pháp M-score trong thẩm định độ tin cậy BCTC của khách hàng. Sử dụng phương pháp phân tích M-score giúp đánh giá BCTC có khả năng gian lận hay không ngay cả khi BCTC đã được kiểm toán do chất lượng của kế toán không bảo đảm vì nhiều lý do khác nhau. Hàm M-score được trình bày ở phần Phụ lục.

3.4. HOÀN THIỆN NỘI DUNG PHÂN TÍCH BÁO CÁO TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP

MB Đak Lak cần bổ sung thêm một số chỉ tiêu cần thiết trong quá trình phân tích báo cáo tài chính như:

3.4.1. Xây dựng thêm các chỉ tiêu đánh giá khái quát tình hình tài chính của khách hàng

Việc đánh giá khái quát tình hình tài chính doanh nghiệp sẽ giúp MB Đak Lak có những nhận định sơ bộ, ban đầu về thực trạng tài chính và sức mạnh tài chính của doanh nghiệp. Qua đó, MB Đak Lak nắm được mức độ độc lập về tài chính cũng như những khó khăn mà doanh nghiệp đang phải đương đầu, để từ đó đưa ra quyết định thực hiện các phần phân tích tiếp theo. Tuy nhiên, việc đánh giá khái quát tình hình tài chính của khách hàng chưa được thực hiện đầy đủ.

Khi đánh giá khái quát tình hình tài chính của doanh nghiệp, MB Đak Lak nên đánh giá trên 02 mặt: đánh giá khái quát tình hình

huy động vốn và đánh giá khái quát mức độ độc lập tài chính của doanh nghiệp.

3.4.2. Hoàn thiện phân tích các chỉ tiêu cơ bản

a) Phân tích khả năng đạt được lợi nhuận

b) Đánh giá mức độ chấp nhận của thị trường đối với sản phẩm của khách hàng

c) Phân tích dòng tiền từ hoạt động kinh doanh trong BCLCTT

d) Xây dựng chỉ tiêu phân tích rủi ro tài chính của khách hàng

3.4.3. Xây dựng các chỉ tiêu phân tích BCTC theo thời hạn cho vay

Tùy vào đặc thù thời gian vay vốn của từng DN là ngắn hạn hay dài hạn mà Ngân hàng cần tập trung vào các chỉ tiêu nhất định, cụ thể như sau:

Đối với DN vay vốn ngắn hạn tập trung vào phân tích các nhóm chỉ tiêu như: cân đối tài chính, khả năng thanh toán, đánh giá dòng tiền của doanh nghiệp.

Đối với DN vay vốn trung và dài hạn chuyên viên nên tập trung phân tích các nhóm chỉ tiêu như: khả năng hoạt động, khả năng tăng trưởng, khả năng sinh lời của doanh nghiệp.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 3

KẾT LUẬN

Phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp ngày càng đóng vai trò quan trọng trong việc phân tích thông tin kinh tế cho nhà quản lý doanh nghiệp và các đối tượng quan tâm đến doanh nghiệp nhằm phục vụ cho việc đưa ra quyết định tài trợ, đầu tư,...

Qua thời gian nghiên cứu lý thuyết về phân tích báo cáo tài chính và phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp, cùng với việc tìm hiểu thực trạng phân tích báo cáo tài chính khách hàng tại Ngân hàng TMCP Quân Đội – chi nhánh Đak Lak, tác giả đã phân tích, đánh giá được thực trạng công tác phân tích báo cáo tài chính khách hàng để phục vụ cho vay tại ngân hàng. Trong đó, nêu ra được những thành tựu và hạn chế trong công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp tại MB Đak Lak. Trên cơ sở đó, đề xuất các giải pháp cụ thể nhằm hoàn thiện công tác phân tích báo cáo tài chính khách hàng để phục vụ hoạt động cho vay, nhằm hạn chế được phần nào tình hình nợ xấu của ngân hàng, qua đó giúp cho ngân hàng xác định được những khách hàng có tài chính lành mạnh, hoạt động kinh doanh có hiệu quả để hình thành khoản vay tốt, giúp cho ngân hàng phát triển bền vững, an toàn và hiệu quả, góp phần nhỏ của nghiên cứu vào chiến lược phát triển của Ngân hàng TMCP Quân Đội – chi nhánh Đak Lak.

Việc thực hiện luận văn đã đạt được các mục tiêu đề ra, đó là:

- Khái quát được tình hình cho vay của Ngân hàng TMCP Quân Đội – chi nhánh Đak Lak, đồng thời đánh giá thực trạng công tác phân tích báo cáo tài chính khách hàng để phục vụ hoạt động cho vay tại MB Đak Lak. Qua việc phân tích thực trạng, đã nêu lên được những ưu điểm và những mặt hạn chế, còn tồn tại trong công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay tại MB Đak Lak.

- Trên cơ sở phân tích thực trạng công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp trong cho vay, tác giả đã đề xuất một số giải pháp thiết thực nhằm hoàn thiện công tác phân tích báo cáo tài chính doanh nghiệp tại MB Đak Lak.